

La hipocresia que fa cadàvers

La comunitat internacional no aprèn la lliçó i els cadàvers continuen amuntegant-se a l'esquena d'una UE que potser ens portarà a la moneda única, però que es demostra un monstre ineficaç i impotent, mancat de sentiments davant el drama humà. De primer va ser Bòsnia i ara el conflicte dels Grans Llacs.

A Bòsnia, només la pressió de l'opinió pública i la decidida acció nord-americana van precipitar la fi d'un conflicte que traspalsava les consciències amb la visió d'atrocitats que crèiem ja oblidades.

L'assassinat, la setmana passada, de tres cooperants espanyols de Metges del Món, va revifar el debat sobre la necessitat d'enviar una força multinacional als Grans Llacs. Els ministres d'Afers Estrangers dels Quinze l'única cosa que van decidir, per enèsima vegada, va ser que no hi ha condicions per a un desplegament militar i que l'única solució a Ruanda és de tipus polític, amb la convocatòria d'eleccions.

Però els tutsis i hutus, després de genocidis i matances en massa, es mostren incapaços de raonar davant l'espectacle de l'odi tenyit de sang. Una administració precària no està preparada per a solucions polítiques quan els líders només entenen el llenguatge de les armes. La guerra continuarà només per una raó òbvia: centenars de milers de persones no es resignaran a ser refugiats quan han detingut el poder, ni els qui ara el detenen es resignaran no diguem ja a perdre'l, sinó ni tan sols a compartir-lo.

I aquesta explosiva situació de violència, afegida al desplaçament de grans mares humanes, es revela com un obstacle per a un desplegament militar amb garanties. Però la pregunta que es fa tothom és: que en tenen, de garanties de seguretat, les organitzacions humanitàries que miren de pal·liar el desastre de la fam, de les malalties i de la manca d'habitatge? El resultat dels cadàvers repatriats bé diu que no. Però, afortunadament, les organitzacions humanitàries, les ONG, no han d'esperar el consens diplomàtic. Són professionals, actuen amb criteri, planten cara al perill per la il·lusió de treballar amb la consciència tranquil·la seguint la màxima que la teva vida val la pena quan has aconseguit de salvar-ne almenys una altra.

Els polítics de Brussel·les no trepitjaran Ruanda, ni el Zaire, no veuran un sol refugiat, ni viuran la tensió de les zones fora de control sotmeses als capricis i a les atrocitats dels grups armats. Veuen la zona dels Grans Llacs als mapes, s'entretenen fent estadístiques sobre les víctimes mortals, els nens malalts i el flux de refugiats..., xifres fredes darrere les quals no veuen la cara de ningú.

La bona voluntat d'alguns eurodiputats i eurofuncionaris topa amb la incomprensió i una farragosa burocràcia. No hi ha voluntat política d'intervenir-hi, encara que només sigui per facilitar la tasca de les organitzacions humanitàries.

Com sempre, el problema està en els governs: poden assumir sense dificultat els cadàvers de civils cooperants que van voluntaris als llocs en conflicte, però senten terror a haver de desplegar les forces armades i a repatriar fèretres de militars. La comissària d'Ajut Humanitari de la Comissió Europea, Emma Bonino, no deixa de cridar contra la passivitat occidental, es queixa que els països poderosos es limiten a fer declaracions, reclama la presència militar, però no té el poder ni d'exigir als governs dels Quinze que posin en pràctica la crida en favor de la intervenció que ha fet el Parlament Europeu mateix.

El ministre espanyol d'Exteriors, Abel Matutes, es contradia. Un dia –després de l'as-

sassinat dels tres cooperants– afirma que la comunitat internacional és "impotent" i que els instruments de què disposa són "dèbils", i l'endemà diu que una operació provocaria "una violència més gran i un nombre més alt de morts". Espanya i França, abans sempre favorables a la intervenció, es mostren ara escèptiques, en la línia d'Alemanya i de la Gran Bretanya que van boicotar fa uns mesos a la UEO tot intent de construir una força multinacional. La UE, en definitiva, només considera urgent una conferència internacional sota els auspicis de l'ONU i la OUA.

Com en el cas de Bòsnia, quan hi vagin serà tard, massa tard, per als milers de morts que no en saben res, de mapes, d'estadístiques, de reunions ni de conferències. Tard, massa tard també, per als sacrificats voluntaris de les ONG que no comprenen que els deixin a la seva sort. ■

VICENÇ LOZANO

"Els polítics de Brussel·les no trepitjaran Ruanda, ni el Zaire. Veuen la zona dels Grans Llacs als mapes, fan estadístiques, xifres fredes darrere les quals no veuen la cara de ningú."